

AGRUPACIO : Justícia

PROGRAMA PRESSUPOSTARI: 213. Serveis penitenciaris i mesures penals alternatives

Pla de Govern: 2.Cohesió social i els serveis d'interès públic

Pla Departamental: 4.Consolidar el model penitenciari català orientat a la reinserció social i el compliment de les mesures penals alternatives

Diagnòstic de la situació

Necessitat a la qual fa front el programa:

La resposta que dona una societat al problema de la delinqüència té una repercussió molt important en el seu nivell de cohesió social i seguretat pública. El Govern de la Generalitat és responsable a Catalunya de l'execució de les penes de privació de llibertat i les mesures penals que es compleixen a la comunitat. En matèria d'execució penal, el Govern ha de garantir el compliment efectiu de les penes, en condicions de seguretat i de respecte als drets dels penats no restringits per la condemna.

També ha de proporcionar les millors condicions possibles per la reintegració social dels penats com un mitjà per reduir la reincidència en el delictes. L'evolució de la societat i de les lleis penals durant la última dècada ha donat lloc a que Catalunya tingui una de les taxes d'emprisonament més altes d'Europa i un gran nombre de persones complint altres mesures penals a la comunitat, tot i que el nivell de criminalitat és inferior al promig d'Europa. Actualment quasi la meitat de la població penitenciària és d'origen estranger. En aquest context, els poders públics han de mantenir la seguretat i condicions de vida dignes en les penes de privació de llibertat, motiu pel que han d'adequar els equipaments penitenciaris a la realitat actual i dels propers anys. També han de potenciar les possibilitats reals de reinserció social de la població estrangera, facilitant les mesures de retorn al país d'origen en compliment del Codi Penal. Al mateix temps s'han d'ampliar i fer més eficients totes les modalitats de compliment de penes i mesures en contacte amb el medi social.

Població objectiu:

Població major de 18 anys que està complint penes de privació de llibertat o mesures penals a la comunitat d'acord amb les regulacions del Codi penal.

Descripció detallada de la necessitat:

A partir de 1984, moment en que la Generalitat es va fer càrrec de les competències, s'ha anat consolidant un model d'execució penal que té com a marc de referència les directrius dels organismes internacionals (Nacions Unides i Consell d'Europa) i els coneixements de la recerca empírica. Dintre de l'àmbit penitenciari, els eixos principals d'aquest model han estat: el manteniment de condicions de vida dignes a les presons; la seguretat jurídica; el desenvolupament de protocols de seguretat i supervisió per règim penitenciari; i una orientació cap a la rehabilitació que millora les expectatives de reintegració social dels interns quan finalitzen la condemna i alhora reforça les condicions de seguretat i baixa conflictivitat dels centres. Els coneixements actuals confirmen que es poden aconseguir reduccions en la reincidència fins al 35% mitjançant intervencions que s'adaptin al nivell de risc de cada intern, aborden de forma individualitzada aquelles necessitats o dèficits que tenen relació directa amb la reincidència i es fan en contextos de semilibertat.

El nombre de persones empresonades a Catalunya s'ha incrementat en 3.000 des de l'any 2000. Durant aquests anys s'han creat 2.650 places a nous equipaments que han estat insuficients per cobrir l'augment de la població i la necessitat de tancar alguns equipaments ja obsolets. Quasi la meitat dels interns (45%) són estrangers, dels quals entre un 30 i un 40% no tenen expectatives d'integració social i laboral al nostre país. La població en règim obert ha estat entre el 26 i 23% dels interns i internes classificats, i a en llibertat condicional un 11% de la població penada. Les prioritats actuals i pels propers anys dels serveis penitenciaris són: conservar, en les condicions socioeconòmiques actuals, el model d'execució penal i els seus bons resultats pel que fa a la seguretat i la reinserció; potenciar la reintegració social als països d'origen dels de la població estrangera sense expectatives d'integració a Espanya o Catalunya; millorar els procediments d'avaluació del risc, la intervenció individualitzada i supervisió a la comunitat de la població penada; i en concordança amb l'anterior, ampliar el compliment de les penes de presó en règim obert i llibertat condicional.

El codi penal de 1995 va incorporar un catàleg de sancions que es poden complir mitjançant mesures penals a la comunitat (MPC) d'acord amb els models d'altres països occidentals. Des de llavors, s'han fet reformes amb el propòsit de reforçar la resposta a alguns tipus delictius, especialment els de violència de gènere i seguretat del transit. Com a resultat, s'ha produït un augment de les demandes d'execució de MPC de 661 l'any 2001 fins 17.319 l'any 2010. Totes aquestes mesures, producte de modificacions legals de les Corts Espanyoles, s'han implementat sense una transferència econòmica específica, amb recursos propis del Govern de la Generalitat. Per aquest motiu, fins 2010 la prioritat ha estat atendre la totalitat de les demandes dintre del període legal de compliment. A partir de la darrera reforma legal de desembre de 2010 s'ha produït un descens moderat en les demandes. Això ha permès reorientar els objectius cap a la reducció de la llista d'espera i el temps d'espera fins l'inici de l'execució de les mesures adreçades a població amb problemes de salut mental i autors de delictes violents, i introduir mecanismes de detecció i gestió del risc associat als perfils de penats més complexos.

Marc regulador del programa:

Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària. Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari. Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya. Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, i les modificacions posteriors. Reial decret 690/1996, de 26 d'abril, (840/2011 de 17 de juny) pel qual s'estableixen les circumstàncies d'execució de les penes de treball en benefici de la comunitat i d'arrest de cap de setmana.

Missió

L'execució de les penes de privació de llibertat i mesures penals a la comunitat, en condicions adequades de seguretat, amb respecte als drets del penat no limitats per la sentència i orientades cap a la rehabilitació, amb la finalitat de potenciar la integració social del penat i prevenir la reincidència, comptant amb la participació activa de l'entorn comunitari.

PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2014 (PROJECTE)
MEMÒRIES DE PROGRAMES

Objectius estratègics i operatius del programa

- Adequar la intervenció i el tractament individualitzat a les diferents tipologies delictives i als factors de risc avaluats de la població sotmesa a mesures privatives de llibertat (OE4.1)
  1. Augmentar fins el 94% la població classificada amb Programa individual de tractament aprovat.
  2. Mantenir com a mínim el 70% d'interns participants en programes de rehabilitació en relació la població.
  3. Arribar al 40% de la població amb una avaluació de risc vigent mitjançant el protocol RISCANVI
- Desenvolupar el model d'execució penal català mantenint un clima de convivència ordenada i potenciant el medi obert penitenciari, la reintegració dels estrangers residents i el retorn al seu país dels no-residents (OE4.2)
  1. Mantenir per sota del 2% la població interna en règim tancat.
  2. Mantenir per sota del 15% el nombre d'incidents rellevants cada 100 interns.
  3. Augmentar per sobre del 23% la població interna en tercer grau sobre el total de classificats
  4. Augmentar fins el 11,5% el nombre de persones en Llibertat condicional sobre el total de la població.
  5. Assolir un 30% Interns amb permisos sobre el total de població.
- Posar en marxa el Pla d'equipaments penitenciaris per donar resposta al creixement de població i garantir les condicions del model d'execució penal (OE4.3)
  1. Executar el Pla director d'equipaments penitenciaris
  2. Obrir el CP Puig de les Basses i CO Girona i procedir al tancament de CP Figueres i CP Girona
- Optimitzar els recursos dels serveis penitenciaris mitjançant el desenvolupament del sistema d'informació (SIPC), la millora de la qualificació tècnica i competències professionals del personal, i la gestió eficient dels recursos humans i materials (OE4.4)
  1. Assolir una taxa d'absentisme laboral per sota del 6%.
- Potenciar el compliment de les mesures penals en la comunitat, com a eina econòmicament i socialment sostenible i eficaç per a l'execució penal (OE4.5)
  1. Mantenir per sota del 50% de mesures penals en la comunitat pendents d'inici.
  2. Mantenir una ocupació mitjana de 6.000 mesures penals en la comunitat en execució.
- Facilitar la inserció sociolaboral de les persones sotmeses a mesures d'execució penal (OE4.6)
  1. Optimitzar els programes formatius ocupacionals impartits en els centres penitenciaris i de justícia juvenil.
  2. Mantenir i/o augmentar l'ocupació entre la població reclusa de Catalunya en condicions de treballar.
  3. Mantenir i/o augmentar el nombre de persones que, havent estat sotmeses a mesures d'execució penal, s'incorporen al mercat laboral.

Indicadors del programa	Unitat	Obj.	2011 Real	2012 Real	2013 Previst	2014 Previst	2016 Compromís
1. Evolució de la població interna en tercer grau (3r grau adults)	%	OE4.2	24,67	23,22	23,00	24,00	26,00
2. Població atesa en centres penitenciaris	Nombre	OE4.2	10.513,00	10.062,00	10.331,00	9.869,00	11.791,00
3. Taxa d'incidents per cada 100 persones internes	%	OE4.2	6,65	8,24	8,00	15,00	6,00
4. Mitjana de mesures penals alternatives en execució a una data	Nombre	OE4.5	7.258,00	7.019,00	6.200,00	6.200,00	6.200,00
5. Proporció de persones internes en llibertat condicional	%	OE4.2	9,60	10,95	11,50	12,00	14,00
6. Persones internes en centres penitenciaris avaluades amb el protocol Riscanvi	%	OE4.1	35,00	35,96	40,00	60,00	60,00
7. Proporció de persones internes de centres penitenciaris en programes de rehabilitació	%	OE4.1	80,17	91,40	90,00	90,00	90,00
8. Índex d'absentisme en l'àmbit dels serveis penitenciaris	%	OE4.4	5,20	5,90	4,50	4,50	

Despeses per capítols del programa (EUR)	Import consolidat
1 Remuneracions del personal	229.191.592,82
2 Despeses corrents de béns i serveis	88.913.034,41
3 Despeses financeres	118.853,12
4 Transferències corrents	12.730.971,48
6 Inversions reals	8.655.666,06
7 Transferències de capital	0,00
8 Variació d'actius financers	300.000,00
9 Variació de passius financers	100.000,00
Total despeses	340.010.117,89

Llocs de treball pressupostats del programa	5.546
--	--------------

PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2014 (PROJECTE)
MEMÒRIES DE PROGRAMES

AGRUPACIO	: Justícia
PROGRAMA PRESSUPOSTARI:	213. Serveis penitenciaris i mesures penals alternatives
GESTOR DE PROGRAMA	: JU08. Despeses personal centres penitenciaris Subsector: GC

Objectius estratègics i operatius del programa

- Optimitzar els recursos dels serveis penitenciaris mitjançant el desenvolupament del sistema d'informació (SIPC), la millora de la qualificació tècnica i competències professionals del personal, i la gestió eficient dels recursos humans i materials (OE4.4)
  1. Assolir una taxa d'absentisme laboral per sota del 6%.

Indicadors del gestor	Unitat	Obj.	2011 Real	2012 Real	2013 Previst	2014 Previst
1. Taxa de personal interí als centres penitenciaris	%	OE4.4	14,70	11,60	15,00	15,00
2. Mitjana mensual de substitucions de personal penitenciari	Nombre	OE4.4	95,00	60,00	90,00	65,00
3. Evolució de les hores extraordinàries retribuïdes en l'àmbit de serveis penitenciaris	Nombre	OE4.4		407,00	870,00	900,00

Principals béns/serveis i actuacions destacades

1. Planificar i gestionar els recursos humans dels serveis penitenciaris per tal de millorar la seva eficiència.
2. Controlar l'índex d'absentisme i proposar i executar els programes que s'aprovin per a la seva disminució.
3. Controlar les baixes temporals i executar els mecanismes d'inspecció.

Despeses per capítols del gestor (EUR)	Import sense consolidar
1 Remuneracions del personal	219.963.761,76
2 Despeses corrents de béns i serveis	0,00
3 Despeses financeres	0,00
4 Transferències corrents	0,00
6 Inversions reals	0,00
7 Transferències de capital	0,00
8 Variació d'actius financers	0,00
9 Variació de passius financers	0,00
Total despeses	219.963.761,76

Llocs de treball pressupostats del gestor	5.328
--	-------